

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 640/2022-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **EOS KSI Slovensko, s. r. o.**, Pajštúnska 5, Bratislava, IČO 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO 53 255 739, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Marek Baraník, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 40 Up 264/2022 z 20. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 14. marca 2022 na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní. Okresný súd uznesením č. k. 40 Up 264/2022 zo 4. augusta 2022 odmietol návrh na vydanie platobného rozkazu, čo odôvodnil tým, že na Okresnom súde Prievidza sa vedie konanie pod sp. zn. 7 Csp 65/2020, kde žalovaný z návrhu na vydanie platobného rozkazu sa ako žalobca domáha proti sťažovateľke ako žalovanej určenia neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru na bývanie č. 5071595059 zo 6. júla 2019 a určenia, že zmluva o postúpení pohľadávky č. 0227/2020/CE z 24. marca 2020 je neplatná. Okresný súd preto uzavrel, že nárok uplatnený sťažovateľkou nie je možné odôvodnene predpokladať, pretože vyplýva z uvedeného vyhlásenia mimoriadnej splatnosti

úveru na bývanie, ako aj zmluvy o postúpení pohľadávky a o týchto skutočnostiach prebieha skôr začaté konanie na Okresnom súde Prievidza, ktoré dosiaľ nebolo právoplatne skončené.

3. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu č. k. 40 Up 264/2022 zo 4. augusta 2022 sťažnosť, v ktorej argumentovala predovšetkým tým, že predmetné rozhodnutie je nepreskúmateľné z dôvodu absencie individuálneho skutkového a právneho posúdenia, nevychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, ktorý by vyplýval z podaného návrhu a jeho príloh, ale výlučne z existencie pasívneho sporu začatého na základe určovacej žaloby žalovaného. Okresný súd odmietol posúdiť dôvodnosť podaného návrhu na základe jeho obsahu a príloh. V ďalšom sťažovateľka namietala, že existencia skôr začatého konania, ktorého predmetom je určenie právnej skutočnosti, nepredstavuje prekážku skôr začatého konania, tzv. litispendencie pre konanie na plnenie, a rovnako tak namietala, že konanie, na ktoré poukázal okresný súd, je procesne neprístupné, pretože okresný súd poukázal na žalobu o určenie právnej skutočnosti, ktorej sa však nemožno domáhať pre absenciu osobitného právneho predpisu tak, ako to predpokladá § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku. Z uvedeného dôvodu sťažovateľke nebolo zrejmé, ako môže dlžník procesne neprípustnou žalobou o určenie, na ktorej podanie ani nie je zákonný právny nárok, znemožniť svojmu veriteľovi uplatniť jeho nárok pred súdom v upomínacom konaní.

4. Okresný súd uznesením č. k. 40 Up 264/2022 z 20. septembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) sťažnosť sťažovateľky zamietol a nepriznal jej nárok na náhradu trov konania, stotožňujúc sa s odôvodnením napadnutého uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom. S námietkami sťažovateľky o nepreskúmateľnosti a absencii individuálneho posúdenia, ako aj s neprípustnosťou žaloby o určenie právnej skutočnosti sa žiadnym spôsobom nevysporiadal.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka uviedla, že splatnosť ňou uplatneného nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy nastala v zmysle podania zo 6. júla 2019, pričom s ohľadom na neprímerane dlhé obdobie rozhodovania okresného súdu (143 dní) sa nárok sťažovateľky na upomínacom súde premlčal v nadväznosti na § 54a Občianskeho zákonníka, a preto nemožno už uplatnený nárok vymáhať pred všeobecným súdom.

6. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že v prejednávanom prípade sťažovateľke odmietnutie návrhu na vydanie platobného rozkazu nebráni uplatneniu jej nároku podľa Civilného sporového poriadku s ohľadom na to, že od podania návrhu na upomínacom súde premlčacia doba neplynie až do právoplatného skončenia konania na upomínacom súde, a to v prípade, ak dôjde k odmietnutiu návrhu na vydanie platobného rozkazu a pokiaľ bude sťažovateľka pokračovať v uplatňovaní svojho práva podaním žaloby na všeobecnom súde.

7. Sťažovateľka zastáva názor, že uvedený záver okresného súdu je nesprávny a v žiadnom prípade ho nemožno aplikovať v konaní podľa Civilného sporového poriadku a rovnako ani všeobecný súd nie je týmto záverom viazaný, pretože § 112 Občianskeho zákonníka vyžaduje pre platnú aplikáciu spočívania premlčacej doby, aby veriteľ v konaní riadne pokračoval, avšak v prejednávanom prípade sa konanie na upomínacom súde končí a v prípade podania nového návrhu sa začína nové konanie na základe nového návrhu veriteľa, resp. nového uplatnenia práva na príslušnom súde. Z uvedeného dôvodu nie je aplikácia § 112 Občianskeho zákonníka podľa názoru sťažovateľky

správna ani prípustná, a preto nie je možné jej nárok uplatniť na všeobecnom súde podľa Civilného sporového poriadku v dôsledku premlčania.

8. V zmysle uvedeného nemožno uplatniť nárok na všeobecnom súde ani inom orgáne, a preto je aj uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 476/2020-11 z 20. októbra 2020 (na ktoré poukázal porušovateľ) na prejednávany prípad neaplikovateľné, keďže nečinnosťou okresného súdu, ako aj jeho nezákonným rozhodnutím došlo k odopretiu práva sťažovateľky na prístup k súdu. Podľa sťažovateľky je preto jediným účinným prostriedkom ochrany jej označených práv ústavná sťažnosť.

9. Sťažovateľka ďalej uviedla, že s ohľadom na záver okresného súdu o spočítaní premlčacej doby v upomínacom konaní si uplatnila svoj nárok žalobou aj na Okresnom súde Prievidza, o ktorej sa vedie konanie sp. zn. 9 Csp 40/2022, a to výlučne z opatrnosti napriek tomu, že sťažovateľka trvá na už uvedenej nedôvodnosti tohto postupu.

10. Sťažovateľka predovšetkým poukazuje na to, že okresný súd napriek námietke nepreskúmateľnosti a absencii individuálneho posúdenia prípadu v zmysle návrhu na vydanie platobného rozkazu a jeho príloh rozhodol opätovne nepreskúmateľne, ak sa nárokom sťažovateľky odmietol individuálne zaoberať a svoje odôvodnenie o skutočnosti, že uplatnený nárok nemožno dôvodne predpokladať, založil výlučne na existencii iného sporu.

11. Okresný súd si svoju zákonnú povinnosť posúdiť každý nárok na základe tvrdení žalobcu a ním predložených listín nespĺnil a individuálnym posúdením obsahu návrhu, ako aj jeho príloh sa odmietol zaoberať. Sťažovateľka zastáva názor, že platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ako aj platnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru nielen v obsahu návrhu tvrdila, ale aj nesporne preukázala. Okresný súd tak dospel k nepreskúmateľnému záveru, ak určil, že nárok uplatnený sťažovateľkou nemožno dôvodne predpokladať, keďže sa obsahom návrhu a jeho príloh ani individuálne nezaoberal a rovnako tak z odôvodnenia nevyplýva žiadna skutočnosť, v čom má spočívať „nedostatok“ návrhu na vydanie platobného rozkazu.

12. Rovnako tak záver okresného súdu, že pre posúdenie platnosti právnych úkonov by bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, je nepreskúmateľný a arbitrárny, pretože okresný súd ani len okrajovo neuviedol, aké dokazovanie je potrebné, resp. čo je v konaní sporné alebo nepreukázané, a teda aká konkrétna skutočnosť zakladá spornosť platnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru alebo zmluvy o postúpení pohľadávky, čím opätovne porušil právo na súdnu ochranu sťažovateľky. V napadnutom rozhodnutí sa nenachádza jasná a zrozumiteľná odpoveď na najdôležitejšie právne a skutkovo relevantné otázky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením okresného súdu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľky smerujúcej proti uzneseniu, ktorým okresný súd odmietol jej návrh na vydanie platobného rozkazu. Zo sťažnostnej argumentácie sťažovateľky vyplýva jej nesúhlas s postupom okresného súdu, ktorý nevydal platobný rozkaz v upomínacom konaní z dôvodu, že ňou uplatňovaný nárok nemožno odôvodnene predpokladať. Sťažovateľka tvrdí, že splnila všetky predpoklady na to, aby v jej veci

platobný rozkaz vydaný bol, okresný súd sa však jej návrhom a prílohami k nemu individuálne nezaoberal, na podstatné námietky sťažovateľky neodpovedal, a preto je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné a arbitrárne.

14. Ústavný súd konštatuje, že mu neprislúcha prehodnocovať (ne)splnenie predpokladov na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní; jeho právomoc totiž nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Zákon č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) vyslovene ráta s možnosťou odmietnutia návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní, pokiaľ všeobecný súd na podklade žalobcom predložených tvrdení a dôkazov usúdi, že nie sú splnené podmienky na jeho vydanie (§ 6 ods. 1 zákona o upomínacom konaní). Okresný súd vo veci sťažovateľky postupoval v zmysle citovaných zákonných ustanovení, pričom z uznesenia okresného súdu vydaného sudcom nevyplýva svojvôľa alebo taká aplikácia a interpretácia relevantnej právnej úpravy, ktorá by bola extrémnym vybočením z pravidiel upravujúcich upomínacie konanie, ako to tvrdí sťažovateľka (I. ÚS 447/2020).

15. Z ústavnoprávneho hľadiska je podstatné to, že nevydaním platobného rozkazu v upomínacom konaní nemohlo dôjsť k zásahu do práv sťažovateľky. Zmyslom a účelom ústavného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) je totiž zaručiť, resp. umožniť každému reálny prístup k súdu, a to po splnení podmienok ustanovených zákonom (I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96), pretože len v takom prípade sa vytvárajú podmienky na domáhanie sa práva na súdnu ochranu. Skutočnosť, že sťažovateľke nebola poskytnutá ochrana vo forme, akú žiadala (platobný rozkaz), ešte neznamená, že jej bol odopretý prístup k súdu, pretože napadnuté uznesenie nevyvolalo u sťažovateľky konkrétne relevantné negatívne dôsledky vzťahujúce sa na ňou uplatnený nárok, ktoré by už nebolo možné korigovať ďalším procesným postupom (m. m. I. ÚS 396/2020, I. ÚS 476/2020, I. ÚS 447/2020).

16. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti už uviedol, že upomínacie konanie je (len) alternatívnym spôsobom riešenia sporov vzniknutých pri uplatňovaní peňažných nárokov, ktorého využitie však za ustanovených podmienok (odmietnutie návrhu) nevyučuje právo strany sporu (účastníka upomínacieho konania) na opätovné uplatnenie peňažného nároku civilnou žalobou podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku. Rozhodnutie o odmietnutí návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní teda nezakladá prekážku *rei iudicatae* a nevyučuje možnosť účastníka upomínacieho konania obrátiť sa so svojím peňažným nárokom na príslušný všeobecný súd (porov. IV. ÚS 276/2018, č. 67/2018 ZNaU).

17. Na základe uvedeného ústavný súd sumarizuje, že nevydaním platobného rozkazu v upomínacom konaní sa sťažovateľke súdna ochrana ako taká neodopiera, pretože má na ochranu svojich práv k dispozícii účinný právny prostriedok, o ktorom je oprávnený rozhodnúť všeobecný súd, čo, ako sama sťažovateľka uvádza, aj využila a na Okresnom súde Prievidza sa pod sp. zn. 9 Csp 40/2022 aktuálne vedie konanie proti žalovanému na základe ňou podanej žaloby. Neobstojí z tohto hľadiska sťažovateľkou uvádzané súbežné uplatnenie práva pre istotu, resp. z opatrnosti. Ak zastáva názor, že ju v žalobnej aktivite obmedzuje premlčanie vymáhaného nároku, mala na tomto stanovisku zotrvať ako na východisku výlučného podania ústavnej sťažnosti, pretože z pohľadu

ústavného súdu je (ako chronicky zdôrazňuje vo svojej judikatúre) paralelné uplatňovanie pred iným orgánom prostriedku na ochranu základného práva alebo slobody vylúčené a právomoc ústavného súdu možno využiť až ako výsledný článok reťazca subsidiarity orgánov verejnej moci. Podaním uvedenej žaloby, ako aj podaním tejto ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažovateľka vytvorila právny stav, keď by o tej istej veci vymedzenej vymáhaním nároku sťažovateľky mali súbežne rozhodovať všeobecné súdy, ako aj ústavný súd. Za týchto okolností je potrebné štandardným posúdením považovať ústavnú sťažnosť sťažovateľky za predčasne podanú, preto ju ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako neprípustnú.

18. Nadväzujúc na bod 14 tohto odôvodnenia, ako *obiter dictum* ústavný súd dodáva, že po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozhodnutia možno konštatovať, že právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne či neodôvodnené. Okresný súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo v danom prípade odmietol vydať platobný rozkaz na základe návrhu sťažovateľky, poukazujúc na súvisiace konanie prebiehajúce na inom všeobecnom súde, v dôsledku ktorého nemožno sťažovateľkou uplatnený nárok odôvodnene predpokladať, ako aj správne poukazujúc na relevantnú judikatúru ústavného súdu. Opätovne je potrebné zdôrazniť, že si nemožno zamieňať nárok na ochranu ústavnosti v konaní o ústavnej sťažnosti s nahrádzaním všeobecných súdov pri výkone ich pôsobnosti v kontexte bežnej polemiky na úrovni zákona a skutkových zistení ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu